

اور نگزیب پور شاہمان

به خانه‌های ایشان برای پرسیدن تند رسی خودشان
 و مردم خاندان شان و در درآمدن از در ہرگونه و لجوفی که
 میان خویث‌وندان ہویدا میکردو درباره ایشان ہرگز
 کوتاهی نمی‌نود و برس را که یکبار فراخور روزگار او نوش
 فرمود در هیچ ہنگام آنرا فراموش ننمود
 در ہماندم که زبان به بدگونی و سرزنش چاکری کشاوہ
 میداشت که ازا و بخشی یافته بود اگر آنکی میاوردند که از کوئی
 کیفر او مرد بی آنکه در یک بخار رو و مردم خود را بکپر و
 دلهاری تزو او می‌فراستاد و آنچہ در چین ہنگام ہا بهم
 میدادند از دشنه روانہ یمنو با اینمه چاکران پیچ پا دشائے
 ہرگز آنایه دغا بخدا وندکار خود نگرفند که نوکران اور نگزیب
 یا او میکرند
 سوم پشت کار بسیار شگفتی بود که آنرا پیش پشت کار

و استان ترکتازان ہند

اگر نیز بسوان گذاشت چه او اگرچه با انجام دادن کارها
 بسیار بزرگ را بر دوش خود گرفت مگر در انجام هیچ
 کار به تهمائی ایستادگی نمود و همه را بدستیاری مردمان
 بخود و هوشیار از پیش برداشت و او زنگزیب ہمہ کارها
 کشور را چه کوچک و چه بزرگ بخودی خود میدید و کسرا
 در انجام کاری با خود انباز نمی نمود آنهم گفته که خروه از دست
 اندازی خودش فرد گذاشت نمی شد چنانکه بکار گذاشتن و
 از کار برداشتن هر یک از چاکران خسروی و از کاری
 بکاری برگماشتن آنها و ہمین نمودن اندازه تخفیف و ماہوار
 و سالیانه ایشان و گرچه فرمایه ترین نویسندهان بودی ہمہ
 وابسته بفرمان خودش بود و با اینهمه با هر یک از آنها
 جداجدابی میابخی و یگری راه نامه گزاری کشاده میداشت
 و ہمہ نامه ہائی را که بایشان میفرستاد از دست خود مینگا

اور نگزیب پور شاہ جهان

اینهم بدانگوئه پسندیده و شیوا که کسیرا یار امی آن نیود که
بر آن خوده بگیرد و از بحث معاشرت های خامه او کتر نامه بود که
چکامه از فارسی یا پاره از (قرآن) در آن نمی بود
چهارم یکندیگی و چشم پریدی و سیره جوئی بود اگرچه
اینگوئه خوبی کمابیش تا یک اندازه در سرشت بهمه هست
مگر در گلی اور نگزیب از اندازه بیرون سرشته شده بود
و دیستوان گفت که اینهم یکی از مایه های بزرگ تباہی بچم
گان تیمور شد زیرا که از رنگنر رهیں کو اسها در لبی
جایها بخزان کرد که زیهون درستی کار و سود مند نیخیکے
روزگارش بود
اگر سیوا جی را که روی چه پیشگاهش نداد گرفتار نکرد
و چون او رهائی یافت در دوباره گرفتار نمودنش پاخت
نموده بود بسی کارها را که لذآ رزومی انجامشان پر بود چه

داستان ترکتازان ہند

آسانی از پیش بر میداشت مگر چونکه پایان پادشاهی خانه با بر
نزدیک رسیده بود خوی های ناپسند او سراز نہان خانه
بستی او برآورده دو دا آن دو دا ان را به ابر نیستی رتنا
سیواجی را که بالستی پرورش نموده مرکش
را بد اون تخواه خوب و بی نیاز داشتن آنها از هم گونه
سامان گزران و به پرو سیر داشتن دست و چشم
شان از آنچه دل شایخو است از یغماگری بازشان داشته
زیر فرمان سپه کشان خود شکر آراسته ساخته بهم خود را
و هم ہمکروهانش را دست نایه پیشبرد ہمه کارهای سرکش
خود گرداند گرفتار نمود و چون او ربانی یافت و گروہ مرأة
و شمن جانی او شدند بجا می آنکه پادشاهان دکن را که مسلمان
بودند از روی راستی با خود بگانه ساخته بھستی ایشان
تخصیص مرأة را و راند از دہم با او شان دراند اخت و هم

اور نگزیب پور شاہجهان کاخ سوم

بدنیال آن گرده تاخت و چون دیریست که گفته اند که برداشتن
دو کمربه با مکیدست ناشدنی است چنان شد که شد
ازین دو فرکار بشرف گزشته در همه جا بهین رفتار نمود.
دو الفقارخان که برای گرفتن بخشی بس بود و تش را از کار
کوتاه ساخته شاہزاده کام بخش را از در واکینکیه را برداشت
و بجای او برگماشت و سرانجام هر یک از آن دو کار رو
سپاهی بار آورد

بهین از گیشه که بکمیش زردشت و پیروان آن داشت
در سال دوم تخت نشینی خود فرمود که چون سال
دو ماہ پارسی نهاده آن گرده است آنرا از میان برداشت
و سال دو ماہ تازی را بجا گذاشت گزارد و در هر جا که کار فله
همان را بکار برد و با آنکه تا روزگار در تازی همه کارگزاران
کشورها و نامهای نوشته فریادها پیش کردند که همچین حالی

داستان ترکیازان جند

که گنجایش چهار نوعان را ندارد چگونه توان در آین کشاورز
بکار برو و از روی آن باز نمی‌باشد از کشتکاران بازیا
نمود سودی نمی‌شود و از آن اندیشه نادرست دست برداشته
و همین از سووبهای بزرگی که از رکنده داده شده‌اند
بدست می‌آید برای همین اندیشه درگذشت که آنچه از پیشنهاد
آنها بدست آید از آزو که آینه باست پرستی است نامه
است و ناش را پنهان گذاشت که در یوس نارواست
مگر برگر پیزها در اهداری و مانع آنها که در راستی
نمکوپیده و دور افکنده یوس (اسلام) است لیکن سیزده
و آزادها را (جزیره) نیز توپی کار آورد آنهم با آن زور و شور
که در هستهای میکه جوت بینک داشت برای او در کابل شنیر
میزد و در برای دشمنان سخت او استفاده جنگ میکرد
نماید او را در آن باره بگوئه یافت که کسی پنجم خود ہم

اور نگزیب پور شاہجهان

آنچنان نمی نوید

براینچه با آنکه از بدرو زمین هم چیزی نگافت باز اندازه بینان کے
از آمدنی گشوش کم شد بی آنکه سودی به باجلزاران مینواشد
زیرا که زمینداران و افران باج بندی تا جائی که پوشیده
پیوالتند داشت آنچه را شاه بخشیده بود در آوار یکه خود
با سرکار داشته نمی نوشتند و تا هرجا که پیش فتنان بشد
آن را از زیر دستان و امیرانند و آنچه را افزواده بود از
از جایا نی بازیافت مینمودند که والبسته بخودشان نبودند
کی از آن خوندها را یکدسته سوار داد و فرمود که در بازارها
و کوچه های شهر بگرد و مردم را از باوه نوشی و هر کارکرده
آنچه خوشگذرانی بود بازدارد و هندوان را نگزاد کارهای
را که بسته بآین بت پرستی بود آشجار نمایند
هم بدینگونه بجز آنکه نایه تباہی بسی تجاههای شد سدهای نماز خانه

داستان ترکتازان ہند

مسلمان را نیز پس از آنکه به دکن آمد از کشور بجاپور و
احذرگرد گلگنده که هنور چیری از آنها برپاست میانجی بزرگ
ویرانی گشت و یک نازخانه برای مسلمان خودش
آباد نمود

چند سال پس از آن ہندوان را از گرفتن ہمچشم
های خودشان بازداشت و فرمان به برآمده اختن سرودو
نوازندگی و خسیاگری مگاشت و نوازندگان و خوانندگان
پادشاهی را نیز از کار آمده اخته ماہوار شان را بند نمود
بھین کار را با ستاره شناسان و چکامه سرایان
دربار کرد و هیچ پروانی از بلندی جایگاهی که داشتمند
و غور و ماہوارهای بسیاری که میگفتند نمود تا جائی که
ماہوار شاه چکامه سرایان را نیز (لک الشعرا) ببرید و
غدن فرمود که دیگر کسی چکامه نسراید و چامه نگوید و کسی

ترو او از سخن سخنی و سخن پویمی سخنی بزرگ نزدیک
اینکه داشته باشد که انجام غدن غدن انجامیں بجا پایان یافته
زیرا که از آنها نامه‌ها که از دست خود بزیر دستان نوشته
و شماره ثرفی از آنها هنوز در دست است چنانکه گفته شد
یکی هم میدانید که در آن پاره از سخن پویمه و چکامه
کارش نیافریده باشد

من گامیکه خانجمان شکر گلگنده را شکست داد و چون آنها
گزجتند از روی کنکاش و نیال شان نکرو تا بدانت
اور گریب کارشان را انجام داده باشد در نامه که با او تو
این پاره را گنجانیده بود (ایی باوصبا این همه آورده
و همین لغت خانه‌هایی که از ایران آمد و (مشیعه) پرورد
بود چنانکه خود از گریب هم میدانست کارش در درگاه
او از رهگزیر سخن باقی و پنامه سرائی پیاپی والاپی رسید

و استان ترکیه ایان بند

دار بزرگان بارگاهش نیز کترکسی بود که سخن پیوند نبود
 و در روزگار هریک از پادشاهان این خانه کافی کارشان
 بالا گرفته بپایه سرداری می‌رسیدند که سخن پیوند بودند
 باری دو سه سالی برآن گشت که باز نیمه باز و گمکی
 که بر آنها نماده بود از مسلمانان کم کرد و از هندوان راهیچنان
 گذاشت و بر روی هر فتۀ آنچه پنهانست خودش در باره بیهوش
 گشود یا می‌آورد اینجحۀ همین خویه‌ای نامبرده بود که گزارش

یافت

پس از آنها بهم تو میدی او زنگزیب را در آرزوها میکرد
 تنها از رهگذر آنگونه رفواره‌ای او نمی‌توان اینجاشت چه گر
 بدیده نهان می‌ین از روی راستی نگریسته شود کارهای دیگری
 از دست او سرزد که بهم راهنمون آزمانهای جهانی و بجهاتی
 جاووانی او شدم

اور نگزیب پور شاہجهان

از همه بد فر عامت را این بود که با پدر بجنگ برخاست و اور اگرفتار نموده در زندان بداشت تا مرثیه زنگیش کنخت و در پیش پیش او خون ناروایی بر اوران نازنین و بر اورزادگان بیگناه را بریخت
گویا دیده کرد از اش را پیچ آز جهانیانی گرفته بود که بسیح پروردی بدی فرامی آن ناچاریها را نمید تا آنکه همان جنبشیانی خوتوخار پاییج رفاقت اش شده یکدم رومی آتش نمید و مایه ستگ نمیدی بچهگان خود از چشیدن چاشنی جهاندار گردید چنانکه پس از بدست آوردن لحاظ شهریاری تا چندین سال با افغانان و راجه‌های در زد و خورد بود آنها رنج‌های گوناگون را برداشت نمود که گشیدن آنها هم ویره خودش بود و لب پس از آن شست و پچال از زنگیش گرفته بود که

داستان ترکتاران هند

از نزدیک ب آشک گرفتن دگن گزرنود و تا پایان نمده کی خود
که کم از بیست و پنجال بود آسیبی نبود که دچار شد
و رنجی نماده که گرفتار شد نگشت پیچکونه سخت نماده که بیان مود
و پیچکونه دشواری نبود که برداشت نمود
را هزینه‌ای مراتحان بسراپای کشور فروتنیش و دستورهای
آن گروه بدسته‌های شکرش از کارهای روزانه تنگی خود را
و کم نسی پیرهای بایستی اردولش را از هم تشیان
بیشه و خشک سالهای بسیار خونخوار پس از هر چند سال
درازها و پنهانی مرتش را از آتش افزایش افزایشی خانه سوز
می‌بودند

اگر آبستان بود از آزوی که چادر و خرگاه نشیمن میداشت
و چادر و خرگاه زیر آفتاب آتشتاب بیمهراشت و نیاز
ریز کوچه‌ای که در آفتاب سوزنده مینمود از تف گراما ب

اور نگزینہ پورشاہیان

جان آزار تنشی پر از شب میشد و از کمیابی یا خود نایابی آبھا
خوشگوار جانش بلب پیرسیده
اگر نوعان دیگری بود از فریدن با او بازی خیره و انگیزیدن گردید
تیره خودش جان بسر و اردویش زیر وزیر بیگلشت یا از
رمیزیدن بارش ابرهای پیرو و خیریدن لا خیرهای جسم خودش
آشیمه رو و نیمه اردویش در گرداب غستی فرو میشد
در سال یکهزار و نواده هشت که گلگنده را گرد گرفته بود آغا
شب چهار و سیم ماه هشتم باد و بارشی در پایان تندی و
سختی اردویش را بهم در شکست ہرچہ چادر بود سرگون
شدہ بہ آب و گل فرونشت رخت و سامان کاره
خانہ بازی پاوشابی بجا و تباہی رفت و بجز کسانیکہ برفراز
پشته ہا جائی گزیدہ بودند حتی تند رست نامند
ہمدردان شب اورا آگہانیدند کہ شکر و شمن دست

داستانِ ترکتازانِ ہند

کشنا و بستن بہ آسیب رسیدگانِ اردو گشاوہ اندا و
پون بفرمودہ او خواستند پیلان پادشاہی را بیرنہ دغارتی
الدینخان را کہ در نمازخانہ بلندی پناہ گرفته بود بیارندتا مگر
او چارہ یعنیشہ از گودمی آہمانی کے جاہای اثیب را پر
کرده بود راه نیافتند

بمحضین ہنسنگا میکہ در بیر ماپوری اردو زدہ بود یکبار در ولی
تاریکی شب ناگہان آپ بیما بلند شد و لددویش را فروگر
و از باریدن آنچنان بازش سنگینی کہ مانندش را مردم
آن روزگار کمر دیده بودند یک بخش اردویش را آپ
بردو بخش دیگر ش زیر آپ رفت و به تباہی خوش
با آنکہ سراپرده بجا می بلندی داشت چھری نامند
شمارہ مردم اردویش کہ در آن شب بگرداب مرگ
فروٹند و ازده ہزار بود و شمارہ اسپ و استرو شتر

او زنگزیب پور شا بهمان

و گلله درمه که از دست رفته نهاد بدرست نیاده
 همین گونه آسیب بینا کی بر در و ثر پری که پس از تاره
 گرفت بر او رسید که در سه رسمه ساختن و بیچاره گردانیدن
 او کثرا از دیگران نمود زیرا که برای رهائی جان خود و لشکر چنان
 خود چون از آن سرزین سخت بجنیش آمد راهها و درهها
 سوئی را که آنگ داشت از جویهای تند و لا خیرهای پرزو
 بسته یافت و بناگزیر بسوئی شتافت که نه آب بلو و نه آبادا
 و نه گلبهای سلانی و از همین رکمزربسی از هر دهان و چان
 اردویش در دشتستان نابودی کم شدند
 باشیدن آنسالی رنجهای سخت در پایان پیری که جوانان
 زبردست آب آنرا ندارند بازول از کار برپیاشت و روی
 از فرماده بی برخیافت گلید بست و کش او کارهای کشوری
 و لشکری بایستی بدرست خودش باشد کسی را بی دستور

داستان ترکمن‌زبان پند

اور گزیب پور شاہجان

نیز نادم مرگ از کار چفڑا دند و همه در جای خود درست
 کار میکردند مگر نیروی شناوی که انگلی است گردیده بود
 آنهم نه باشد ازه که هم خان بدان پی بردند
 کی از آنگریزان که او را در سال چفڑا و هشتم زندگی
 او دیده میتوید که او کوتاه بالا و رینه اندام و نهار یک
 و پیش از بار دیرینه سالی انگلی خسیده بود بینی کشیده
 داشت باریش گردی که سپیدیش بر روی سبزگل
 از دور نمایان بود

جامه او تن زیب سپید ساده بود
 از بزرگان در بار خود که در میان شان دست برخوا
 دستی خود نماده ایجاده بود به یکدائه کو میده بسیار دشت
 که در دستار داشت شناخته پیش که پادشاه اوست و هم
 در آن گاه گزارش نامه های مردم بود که پی در پی بدست

و استانِ ترکیه‌ای بود

او میدادند و او آنها را گرفته بی چشمک میخواهد و بدست خود
 چیزی برآنها نوشته باز میداد و از کشادگی پیشانی داشت
 های زیریک و نشانهایی همراهی که از چهره او نمودار شد
 پیدا بود که در پرواقنِ آن کارها دلش خوش و
 روانش شاد بی بود

بهادرشاه پور اور نگریب

اگرچه اور نگریب پیش از مرگ بدست خود نوشته و
 گذاشته بود که شاهزاده معظمه را شاهنشاه داند و
 کشورستان بند را میان او و شاهزاده اعظم بخش
 کنند کی کشورهایی برینی و خاوری را بدست گرفته
 دلی را پایی تخت خود کند و دیگری اگرها را تحصیلگاه ساخته
 به کشورهای فردوسی و فردیس باصری با همه کشوران
 و گن بجز گلگنده و پیجاپور که از آن کام بخش است

بهدار شاه پور اور نگزیب

فرمان را نمود و نیز چند روز پیش از مردمش چون شاهزاده‌ها
 (که از گجرات به مشگاه آمده بود) و کامنخش بردو در ارد
 می‌بودند باین اندیشه که می‌باود اور آن پایان پیری کاربرد اکه
 خودش با شاهزاده‌ها ایشان با او گشته برد و
 شان را از نزد خود بساخت چنانکه فرزند کمتر خود شاهزاده
 کامنخش را روز دو شنبه هفدهم ماه یازدهم سال
 یکهزار و پیصد و هرده تمازی چه پادشاهی بجا پور سرافراز
 نموده بدآنوش فرماد و فرمود که با ساز و سامان
 پادشاهی چندانکه تو اند بارش گاه شهریاری خود شتاب
 نماید و روز پنجم شنبه هشتم همان ماه فرزند میانی خود شاهزاده
 اعظم را بفرماندهی مالوه فرماده فرمود که راه آن
 گشور را با درنگ بسیار دور نورد و در هر فرد گاهی دو
 روز و سه روز بماند تا چون اور نگزیب روز آورده

و استان ترکیازان بند

بیت و هشتم همان ماه درگشت و بحاب مرگ او
 از پیکی که فرستاده دخترش زب المساویم بود به شاهزاده
 اعظم که چند فرنگ را پیموده بود رسیده او در دم
 از جائی که بود کوچ کرد و در پسین روز شنبه بیت و
 نهم همان ماه برای بلند شاهزاده رسیده و در رسیده و
 در روز دوشنبه دوم ماه دوازدهم همان سال کالبد
 پدر را به اورنگ آباد فرستاده روز شنبه دهم
 هماه او که جشن بزرگ مسلمانان است (عید قربان) به
 تخت شاهزاده برآمده گنجینه و دیگر کارخانه جات
 پادشاهی را بینگنگ گرفت اسد خان را بدستور پیش
 دستور بزرگ پرسش ذوالفقار خان را چنانکه بود
 سپه سالار خواند و دیگران را نیز بر سر کارهای که داشته
 بگماشت و خود را شاهزاده بزرگ همه هندوستان

بهاور شاه پور او زنگزیب

دانست

در آن هنگام شاهزاده معظم فرانفرزای ملان پسر دوش
عظمی اشان کنار گیر بگال و دو فرزند دیگر شنجسته خبر
در رفع القدر در سوانه ایران بودند و چون آنکه جمایر
او زنگزیب همه جا پسند شده بود هر یک از اشان از
جای خود برای پیش بندی کار بخوبی و رأی آمد و بود
آمدن شاهزاده معظم از کابل و کشتن برادران
خود را در جنگ و کشیدنش به تخت شاهنشاه
پسند وستان

برخی تحت نشینی او را در راه (آهوا) برخی در کابل (آهوا)
نشسته اند مگر از دو رویی به تخت برنشستن او در کابل
پریه راستی نیست کی اینکه در هر دو هم ماه سوم جنگ
او با برادرش اعظم شاه آغاز شد و دیگر آنکه آنکه مرد

داستانِ ترکتازانِ هند

او رنگزیب در راه با او رسیده نه در کابل پس اگر خین
هم شده که در دو روز بر تخت نشسته باشد می شاید که یکروز
که سه شبیه سختیں روز ما و تختیں سال یکهزار و
۱۹۰۰^{۱۹۰۰} یکصد و نوزده بود سراسری در راه باشد و
یکروز پس از دست یافتن برادر (۱۹۰۰) با پایان
ترک دامین

باری چون از کابل به هندوستان رسید و از مرگ
پدر شنید نامه به برادر نوشت که اگر باز رز نامه پدر
کار کنید و بدآنچه او برای ما هردو نوشته است بنده
نماید من کشور فراخ دکن را بشما و امیگازم و بجهود
از هندوستان که بنام من است پای فراتر نمی نمم
و جانیان دانند که تا چه اندازه نیکی هنگام ما هردو
برادر و ببودی و آسایش کشور و مردم کشور در زیر

بهاور شاه پور اور نگریب

اینگونه آمشتی خفه است و چون پاسخ بجز از توپ و تفنگ
 نیافت به آماده ساختن سامانِ جنگ شافت
 در آنیان شاہزاده معزالدین که از طمان با شکر بسیار و
 سامان فراوان بخوبیش آمده بود و در لاهور په پیشگاه پدر رسمیه
 و از آنجا هر دو ماه م روی چه اکبر آباد نهادند
 از آنسوی عظیم الشان از بنگاله با سپاهی گران و گنجینه
 فراوان و سامان بی پایان خود را به اکبر آباد رسانید
 پاره نوشته اند که عظیم الشان هشت کرور روپیه (سی و دو
 کرورتومان پول ایران) همراه داشت و در میان راه
 نیز بیش از یک کرور روپیه بدست آورد
 پس از آن فتح آرخان فرماده اکبر آباد را که پدر زن
 شاہزاده بیدار بخت و نیکخواه اعظم شاه بود گرفته زندانش
 کرد و هرچه اند وخته و سامان پادشاهی که بفرماونی در اکبر آزاد

داستانِ ترکتازانِ هند

فراهم بود چه را بچنگ آورد مگر دژ بالا از آنزوی بدهت
 نیامد که سرگجان آن دست بدامن پوزش زد و گفت
 که او را بگزید را سه فرزند است که بر سر شاهزادی گفتگو
 دارند و هنوز کار ایشان کیو نگردیده و پس چند امثان داره
 تخت نشده اند چون یکی از ایشان تخت نشیند این
 دژ بالو و اگر از شسته خواهد شد اکنون را سپر و کسی تحوایم
 چون عظیم ایشان را در آن دم کارهای دیگر در پیش
 بود که بند و بست آنها بر گرفتن دژ تختین تر بود در آن گاه
 این گونه گستاخی آن سردار را سنگنه نهاد
 پدر او مظفر شاه آن گنجینه‌هایی ثرف را دیده بیرون
 از اندازه خوش گردیده زیرا که از ریگزی کمی پول دست
 سپاه بچایان میگی رسیده بود پس تخت سپاس
 خدا را بجا آورده باسایش ول کار شکر را بچایان آورد

بهاورشاه پور او زنگزیب

اعظیم شاه چون شنید که براورش به آگرہ در رسید
 باهنج کارزار او از جای خود کوچ نموده باشتاد پس از
 خود را به گوالیار رسانید چنانکه بیشتر ساز و سامان جنگ و
 همه توچانه دنبال نمود پس بنگاه را با اسد خان در گوالیار
 گذاشت خود روی به چهلپور نماد و چون آوازه رفت از
 بدالسوی گوشزد محظوظ شد او نیز باهنج آنجای خبرش
 نموده روز یکشنبه یازدهم ماه سوم تزویج جانی که ناش
 جا جو بود فرود آمد مگر هموز چادر بای پیشخانه اورا نیفراشته بودند
 که شاهزاده بیدار بخت باشد تن از بزرگان نامدار بر سر
 شان پیختند و مردمان دکن که همراه بودند آغاز کردند
 و بُرد نموده چادر بای شان را آتش زدند
 عظیم اشان بدان دراز دستی آگهی یافته با شکر خوش
 آماده کارزار شد و روز یکشنبه هر دهم همان ماه هنگام